

ERHVERVSJURA

Så er der sat turbo på lovgivningen

FOLKETINGET: Vi kan se frem til endnu et travlt år med et trecifret antal af lov- og beslutningsforslag.

LARS BO LANGSTED
professor ved
Juridisk Institut,
Aalborg Universitet

finans@finans.dk

Med lige godt 200 løfter om lovforslag, beslutningsforslag og redegørelser lægger regeringen i sit lovprogram for folketingsåret 2016/2017 ikke ligefrem op til en senkning af lovgivningshastigheden herhjemme.

Normalt lægger ministre meget vægt på, at lovforslag m.v., der har været omtalt i lovkataloget, også rent faktisk gennemføres. Vi kan således se frem til endnu et travlt folketingsår.

Nogle af beskrivelserne af de kommende forslag er ganske detaljerede; andre henviser til, at man agter at gennemføre de forslag et igangværende udvalgsarbejde vil ende med (her siges det ikke direkte, men det ligger altid i luften: forudsat naturligvis ministeren finder forslagene fornuftige), og atter andre har mere karakter af luftige hensigts-erklæringer.

F.eks. lover skatteministeren i anden halvdel af februar at fremsætte et forslag om ændring af skattekontrolloven med følgende bemærkninger: »Formålet med lovforslaget er, som en del af en samlet retssikkerhedspakke, at gennemføre en modernisering af skattekontrolloven med henblik på at opnå en mere hensigtsmæssig struktur samt at præcisere en række bestemmelser.«

Det er der vist ingen, der kan have noget imod.

Andre lovforslag tager sigte på at gennemføre allerede besluttede politiske forlig ("pakker") eller EU-direktiver.

Det sidste er to forslag fra Erhvervsministeren eksempler på, nemlig et forslag til en ny »lov om behandling af erstatningssager vedrørende overtrædelser af konkurrenceretten«, der gennemfører et direktiv fra 2014 om erstatning for overtrædelse af konkurrencereglerne og en ændring af hvidvaskloven, der gennemfører 4. hvidvaskdirektiv. Lidt mere om ændringen af konkurrence-erstatningsretten senere i artiklen.

Inden for Justitsministeriets område er der i vidt omfang tale om forslag, der skal gennemføre nogle af de "pakker", som ministeriet tilsyneladende og helt uden forbindelse med, hvilken parti-farve den til enhver tid siddende justitsminister har, holder meget af. Vi har tidligere haft "voldspakker" og "bandepakker", og senest fik

vi i maj en "respektpakke". Jeg er meget i tvivl om, hvilken kommunikationsstrategi endsiges -strategi, der finder på navnene.

Men hvor pakkerne tidligere ofte er navngivet, så man dog har en fornemmelse af, hvad de indeholder, er det seneste skud på stammen nok mindre heldigt valgt.

»Respekt« er således noget, man gør sig fortjent til, at andre viser en, eller noget man selv kan udvise over for andre. Ikke noget man kan gennemtvinge med strenge sanktioner eller andre ubehageligheder. Det kan i bedste fald være at »sætte sig i respekt«, men det er bestemt ikke altid noget, der avler respekt hos dem, det går ud over.

Tilsyneladende er regeringen dog meget gladere for navnet end som så. I hvert fald varsler lovkataloget en »kommende respektpakke II«, og denne gang er det ikke voldsmand eller folk, der bliver væk fra retsmøderne, der skal vise (eller bedre: have) »respekt«, det er medierne: »Med lovforslaget lægges en markant hårdere kurs over for medier, der krænker privatlivets fred eller bringer ærekrænkende beskyldninger m.v. ved at gennemføre de dele af regeringens kommende retspolitiske udspil »Respektpakke II«, hvor lovgivning vurderes at være nødvendig.

Formålet med lovforslaget er endvidere at følge op på Straffelovrådets kommende betænkning om privatlivets fred og ærekrænkelse.«

Nogle af de forslag, der nævnes i lovkataloget, er allerede fremsat, og så er det naturligvis noget lettere at se, hvad de går ud på – og især hvordan det gøres. I lovgivningsarbejde ligger djæveln tit i detaljen. Det kan man dog ikke sige om Udlændinge-, Integrations- og Boligministerens allerede fremsatte forslag om at ændre Flygtningenævnets sammensætning.

Her fremgår det meget enkelt, at Udenrigsministeriet og Dansk Flygtningehjælp ikke længere skal have lov at udpege medlemmer til Flygtningenævnet. Det skal fremover kun Advokatrådet og Udlændinge- osv. ministeren selv. Formandskabet skal fortsat bestå af dommere. Mindre gennemskuelig er imidlertid begrundelsen for ændringen. Af lovforslaget fremgår således, at det »For regeringen er ... afgørende, at Flygtningenævnet ikke blot fungerer uafhængigt, men også fremstår uafhængigt«.

Begrundelsen for at mene at Dansk Flygtningehjælp ikke er uafhængig, er, at »Dansk Flygtningehjælp er en privat, humanitær organisation med 30 medlemsorganisationer og frivilligrupper og fungerer bl.a. som interesseorganisation, der yder bistand og rådgivning til asylsøgere. Samtidig indtager Dansk Flygtningehjælp en central rolle i flere af de sagstyper, som Flygtningenævnet behandler, ligesom Dansk Flygtningehjælp kan indstille medlemmer til

Flygtningenævnet. Dansk Flygtningehjælp indtager efter regeringens opfattelse en dobbeltrolle i forhold til Flygtningenævnets arbejde og virksomhed. Denne dobbeltrolle er efter regeringens opfattelse u hensigtsmæssig og med til at rejse tvivl om Flygtningenævnets uafhængighed«.

Man skal bestemt passe på med dobbeltroller, og man kan sagtens have den opfattelse, at flere roller i forbindelse med sagsbehandlingen i et uafhængigt nævn er af det onde. Det har Dansk Flygtningehjælp. Det har dog i endnu højere grad Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet, der ikke foreslås fjernet fra udpegningsretten.

Når man samtidig ser på listen over, hvem der er udpeget af ministeriet henholdsvis af Dansk Flygtningehjælp, ser det ud som samtlige ministerudpegede medlemmer er ansat som fuldmægtige eller lignende i ministeriet eller i udlændingestyrelsen, medens de af Flygtningehjælpen udpegede medlemmer primært er universitetsansatte eller advokater, de fleste med udlændingeret som speciale. Vil man tale om uafhængighed er det vist Dansk Flygtningehjælp, der klarer sig bedst i den sammenligning.

Det ville være befriende for debatten om vores lovgivning, og det ville kalde på respekt, hvis man kaldte en spade en for spade. Ikke nødvendigvis respekt for holdningen, men stor re-

”

Lovkataloget varsler en »kommende respektpakke II«, og denne gang er det ikke voldsmand eller folk, der bliver væk fra retsmøderne, der skal vise (eller bedre: have) »respekt«, det er medierne.

spekt for ærligheden.

Det bebudede forslag om en ny lov om "behandling af erstatningssager vedrørende overtrædelser af konkurrenceretten" er ligeledes allerede en realitet.

I dag er retstilstanden den, som i øvrigt gælder i erstatningsretten: Det er den skadelidte, der skal bevise, at han eller hun har lidt et tab som følge af den angivelige skadevolders handlinger.

Det har været uhyre vanskeligt at føre tilstrækkeligt bevis for, at man har lidt et økonomisk tab, blot fordi man f.eks. har aftaget varer eller ydelser fra et kartel. Spørgsmålet fra rettens side vil naturligt være: Jamen, hvilken pris skulle du have betalt, hvis der ikke havde været et kartel?

Her fastslår lovforslaget meget enkelt i § 12: »Der gælder en formodning om, at kartelovertrædelser forvolder tab.«

Man skal dog være opmærksom på, at det kun er en begrænset hjælp til den skadelidte, som det siges i bemærkningerne til forslaget: »Formodningsreglen omfatter dog ikke det konkrete omfang af skaden, ligesom overtrædere har mulighed for at afkræfte formodningen.«

Der er imidlertid en lille detalje ved lovforslaget, som det ligger på Folketingets hjemmeside. Ovenfor har jeg således gengivet hele § 12, stk. 1, som det fremgår af forslaget, men i bemærkningerne til bestemmelsen siges det: »Den foreslåede bestemmelse i stk. 1, 1. pkt. opstiller en formodningsregel om, at en kartelovertrædelse forvolder skade. Det følger af 2. pkt. i den foreslåede bestemmelse, at overtræderen skal have mulighed for at afkræfte denne formodningsregel.«

Af direktivets artikel 17, stk. 2 fremgår følgende: »Det formodes, at kartelovertrædelser forvolder skade.

Overtræderen skal have ret til at afkræfte denne formodning«, så mon ikke der er faldet et 2. pkt. ud i stk. 1, som kan nå at komme med under folketingsbehandlingen.

Dansk Flygtningehjælp skal ikke længere have lov at udpege medlemmer til Flygtningenævnet.

Foto: Johnny Frederiksen/Polfoto

